

COBISS®

Kooperativni online bibliografski sistem i servisi

COBISS/OPAC, V6.0

***Opis promena kod dostupnosti
fonda i statusa pozajmice***

OPACV60-ANA-14

Institut informacijskih znanosti, Maribor, Slovenija

IZUM®

© IZUM, 2010.

COBISS, COMARC, COBIB, COLIB, IZUM su zaštitni znaci u posedu javnog zavoda IZUM.

SADRŽAJ

1	Uvod	1
2	Terminologija	1
3	Zbirni podaci o fondu u potpolju 998c	2
4	Dostupnost fonda za pozajmicu – uzajamna baza podataka	5
4.1	Rezultati pretraživanja	5
4.1.1	Potpolje 998c postoji	5
4.1.2	Potpolje 998c ne postoji.....	6
4.2	Izabrani zapis	7
5	Načini pozajmice i lokalni katalog	8
5.1	COBISSx/Pozajmica	8
5.1.1	Postojeće stanje.....	8
5.1.2	Novo stanje	10
5.2	COBISS/OPAC	11
5.2.1	Postojeće stanje.....	11
5.2.2	Novo stanje	12
6	Status pozajmice konkretnog primerka – lokalna baza podataka	12
6.1	Rezultati pretraživanja	13
6.2	Izabrani zapis	14

PRILOZI

- A Tabela relacija dostupnosti fonda i statusa pozajmice
- B Način ažuriranja potpolja 998c i ispis dostupnosti fonda

1 Uvod

Promene, koje su uvedene u sistem *COBISS/OPAC, V6.0*, u odnosu na dostupnost fonda i statuse pozajmice, imaju za cilj da korisniku biblioteke obezbede da on iz podataka, koji su prikupljeni na uzajamnom nivou, preko COBISS/OPAC-a, dobije *iste podatke o dostupnosti fonda* neke biblioteke, kao kada bi se prijavio direktno u lokalni katalog biblioteke. Takođe, imaju za cilj da obezbede korisniku da preko COBISS/OPAC-a dobije iste podatke i *o statusu pozajmice* nekog primerka, kao kada bi ih dobio na pultu za pozajmicu u biblioteci.

Nedostatak postojeće verzije COBISS/OPAC-a je u tome što postojeća struktura potpolja 998c sa zbirnim podacima o fondu više nije dovoljna, a ni promene parametara koje biblioteke, po uključivanju u pozajmicu, *same podešavaju*, u COBISS/OPAC-u se ne mogu odražavati (reč je o promenama vrednosti u potpolju 996u, u vremenskim parametrima pozajmice i podešavanjima u tabeli načina pozajmice pq).

Ključna područja na koja se odnose promene u ovom dokumentu su:

1. terminologija,
2. zbirni podaci o fondu u potpolju 998c,
3. dostupnost fonda za pozajmicu – uzajamna baza podataka,
4. načini pozajmice i lokalni katalog,
5. status pozajmice konkretnog primerka – lokalna baza podataka.

2 Terminologija

Promene u objašnjenju i upotrebi određenih termina:

- **Fond**

Za zapise koji postoje u COBIB-u važi da neka biblioteka poseduje fond ako na uzajamnom nivou ima potpolje 998c. U stanje fonda *ne ubrajamo* polja 996/997 koja: 1) u potpolju q imaju upisan status 9 - *otpisano* ili 2) nemaju inventarski broj (IN) ni signaturu (SG) i ujedno nemaju ispunjeno potpolje q ili p.

- **Dostupnost fonda i status pozajmice**

Kada smo na nivou COBIB-a, zbirne podatke o stanju fonda biblioteka čitamo iz potpolja 998c i govorimo o *dostupnosti fonda*. To znači da se iz stanja fonda vidi da li je biblioteka neki primerak namenila za безусловnu ili uslovnu pozajmicu, što nadalje znači da će primerak korisniku moći da bude dostupan za pozajmicu ako trenutno nije pozajmljen. Da li je neki primerak stvarno slobodan za pozajmicu, korisnik može da vidi tek kada se prijavi u lokalnu bazu podataka biblioteke, gde mu u COBISS/OPAC-u nudimo stvarne podatke o *statusima primeraka* u pozajmici – tj. da li je neki primerak stvarno slobodan za pozajmicu van biblioteke ili u čitaonicu, ili je izvodljiva samo uslovna pozajmica, ili primerak nije namenjen za pozajmicu, ili je neki primerak naručen itd.

- **Fond "namenjen pozajmici"**

To je broj primeraka koje biblioteka podešavanjem parametra (**y** ili **z**) za način pozajmice u tabeli pq označava kao moguće za безусловnu pozajmicu van biblioteke, u čitaonicu ili u okviru međubibliotečke pozajmice.

- **Ograničeni pristup**

U V5.2 ograničeni pristup se ispisuje za primerke koji su označeni kao primerci za čitaonicu (u polju 996/997 upisano je $p = 4$) i mogu se pozajmiti samo u čitaonicu. S obzirom na to da se takav primerak, dakle, može pozajmiti ili rezervirati, kao primerak koji nema upisano $p = 4$, za njega se, kod dostupnosti fonda, u V6.0 prikazuje jedinstven komentar "za pozajmicu – u čitaonicu". Kod primerka za čitaonicu reč je, naime, samo o drugoj lokaciji za pozajmicu – tj. o čitaonici. Za takav primerak biblioteka takođe podešava određeni **način pozajmice** (da se primerak može pozajmiti *bezuslovno*, da se može pozajmiti *uslovno* ili da se pozajmica *onemogućiti*).

- **Rok pozajmice**

Ovaj izraz u V6.0 ne koristimo. Kada navodimo za koliko vremena možemo pozajmiti neku građu (npr. za 7 dana), umesto izraza "rok pozajmice" koristimo "vreme pozajmice", npr. "Vreme pozajmice: 7 dana". Reč "rok" i dalje koristimo kod podataka o tome do kada (datum) moramo npr. da vratimo neku građu, npr. "Rok vraćanja: 15. 4. 2009.".

3 Zbirni podaci o fondu u potpolju 998c

Uvođenjem promena strukture potpolja **998c – zbirni podaci o fondu**, na uzajamnom nivou želimo da obezbedimo da se, prilikom pretraživanja u COBIB-u, prikazuju isti podaci o tome da li neka biblioteka ima fond ili ga nema, kao onda kada zapis, koji postoji u COBIB-u i njegov fond, tražimo u lokalnoj bazi biblioteke.

Kod postavljanja nove strukture i definisanja algoritma za ažuriranje novog potpolja 998c, pored uobičajenih primera (kada polja 996/997 imaju upisan inventarski broj (IN) te se građa može pozajmljivati u programskoj opremi *COBISSx/Pozajmica*), bilo je potrebno uvažavati i posebne situacije kao što su:

1. slučaj kada o fondu s serijskih publikacija za biblioteku koja nije u sistemu COBISS izveštava biblioteka koja jeste u sistemu;
2. slučaj kada biblioteka ima fond serijskih publikacija samo u svojoj aplikaciji (u lokalnoj bazi nema polja 997), a u polje 998c biblioteka ručno unosi broj primeraka za pozajmicu;
3. slučaj kada polje 996/997 nema IN, a ima $p = 4$ – takva građa se može pregledati u čitaonici, ali se "pregled" ne evidentira u programskoj opremi *COBISSx/Pozajmica*, jer nema inventarskog broja;
4. slučaj kada u polju 996/997 nema IN, a postoji signatura (SG), takođe može da postoji i p, a nije 4.

Novo potpolje 998c generisaće se uvek kada za zapis, koji je u COBIB-u, u lokalnoj bazi postoji bar jedno polje 996/997 koje možemo da ubrojimo u **stanje fonda**. U stanje fonda **ne ubrajamo** polja koja:

- u potpolju *q* imaju upisan status 9 – *otpisano* ili
- nemaju *IN* ni *SG* i istovremeno *nemaju ispunjeno q ili p*.

Novo potpolje 998c formiraće se i za zapis za serijsku publikaciju za koju ne postoji nijedno polje 997, a dozvoljen je **ručni unos** podataka o stanju fonda – što, po pravilu, važi samo za sledeće slučajeve: kada o fondu biblioteke, koja nije u COBISS-u, izveštava druga biblioteka koja jeste u sistemu; ili kada biblioteka vodi fond za taj zapis na nekom drugom sistemu van COBISS-a; ili kada biblioteka vodi fond na nekom drugom zapisu u okviru COBIB-a.

Strukturu potpolja 998c predstavljaće **9 elemenata**. Vrednost kod pojedinog elementa 998c (osim u elementu 7, u koji će biti dozvoljen ručni unos broja primeraka serijske publikacije), označavaće broj primeraka monografskih publikacija ili broj godišta serijskih publikacija koje biblioteka ima u fondu i koje namenjuje za bezuslovnu ili uslovnu pozajmicu, ili je za njih pozajmica onemogućena. Koliko je od tih primeraka u nekom trenutku stvarno slobodno, tako da se mogu pozajmiti, vidi se iz rezultata pretraživanja po podacima u lokalnoj bazi biblioteke.

Potpolje 998c za monografske publikacije postojaće samo na uzajamnom nivou i u sve elemente, osim elementa 7, vrednosti će se upisivati programski. Potpolje 998c za serijske publikacije postojaće na uzajamnom i lokalnom nivou i svi elementi, osim elementa 7, takođe će se puniti programski. Za biblioteke koje nemaju polje 997, a imaju sadržaj (koji nije nula) upisan u postojeću strukturu potpolja 998c – **broj primeraka/oznaka primerka**, kod serijskih publikacija će se u element 7 inicijalno preneti sadržaj na sledeći način: u 1. deo elementa preneće se prvi broj i predstavljaće broj primeraka koje je biblioteka namenila za pozajmicu van biblioteke i međubibliotečku pozajmicu (MP), a u 2. deo elementa preneće se razlika između 2. i 1. broja u staroj strukturi i predstavljaće broj primeraka koji su dostupni samo u čitaonici. Nakon inicijalnog punjenja, biblioteke će sadržaj u element 7 i dalje upisivati ručno, ali u novu strukturu potpolja 998c na lokalnom nivou.

Uslovi i algoritam punjenja elemenata prikazani su u tabeli [Način ažuriranja potpolja 998c i ispis dostupnosti fonda](#) (v. prilog A). Program sa algoritmom za punjenje elemenata potpolja 998c uvek konstatuje koji od sklopova **uslova** neko polje 996/997 ispunjava. Pojedini uslov uvek sačinjava **8 kriterijuma proveravanja** – i to: da li postoji **IN**, da li postoji **SG**, šta je upisano u potpolje **q**, šta je upisano u potpolje **p**, šta je upisano u parametar (**y** ili **z**) za način pozajmice u tabeli **pq**, šta je upisano u **vremenske parametre** i šta je upisano u potpolje **u**. Ako je u tabeli kod nekog kriterijuma upisano "bilo šta", to znači da sadržaj može biti bilo kakav, a može biti i prazno. Redosled konstatovanja uslova je takav da se najpre proveravaju uslovi zapisani u prvom redu tabele, a ako oni nisu ispunjeni, proveravaju se uslovi u drugom redu itd. sve do 16. reda uslova.

Algoritam **inicijalnog punjenja** za neku biblioteku funkcionisaće tako što će program pročitati zapis u lokalnoj bazi i pogledati da li postoji i u COBIB-u. Ako zapis postoji, program će ga obraditi. Specifičnost kod inicijalnog punjenja elemenata 998c i kasnijih ažuriranja važiće za biblioteke koje nemaju *COBISSx/Pozajmicu*. Kod tih biblioteka elementi će biti napunjeni na osnovu podrazumevane tabele pq, za vremenske parametre biće uvažena njihova tabela vremenskih parametara, a ako je biblioteka nema, biće pretpostavljeno da vremenski parametri "nisu 0 ili x ili prazno".

Nakon izvođenja inicijalnog punjenja izvodiće se **tekuće ažuriranje** potpolja 998c, pri čemu će biti upotrebljen isti algoritam kao kod inicijalnog punjenja. Odgovarajući elementi u 998c programski će se **napuniti ili promeniti** uvek kada:

- biblioteka doda **ново polje** 996 ili 997 ili ga izbriše;
- biblioteka doda ili izbriše potpolje **f** (inventarski broj) ili potpolje **d** (signatura);
- biblioteka promeni vrednost u potpoljima **p** (stepen dostupnosti) ili **q** (status);
- na zahtev biblioteke IZUM u **tabeli pq** promeni način pozajmice (**y** – za pozajmicu van biblioteke ili **z** – za pozajmicu u čitaonicu) za neku kombinaciju p i q (načini mogu biti: 0 – безусловna pozajmica, 1 – uslovna pozajmica, 2 – pozajmica nije moguća, 3 – pozajmica knjigomatom nije moguća);
- na zahtev biblioteke IZUM u **vremenske parametre pozajmice** upiše vrednost 0 ili x (čime se pozajmica neke vrste građe onemogućuje, a vrednosti u potpolju p (osim p = 4) i vrednosti u q se anuliraju) ili izbriše vrednost 0 ili x;
- biblioteka u potpolje **u** (ograničenje dostupnosti) upiše vrednost 0 (čime se pozajmica određenog primerka onemogućuje, a vrednosti u potpoljima p i q anuliraju) ili izbriše vrednost 0.

Kada biblioteka otpiše poslednji primerak građe, potpolje 998c će se **izbrisati** i fond za takav zapis više se neće prikazivati, a sam bibliografski zapis će i dalje ostati i biće vidljiv u spisku rezultata pretraživanja kada kod "Izbor zapisa" izaberemo "**svi zapisi**".

U novoj verziji 6.0, važi pravilo da se u spisku kod "Fond po bibliotekama" ispisuju sve biblioteke kod kojih na uzajamnom nivou postoji potpolje 998c. Ako potpolje postoji, program algoritmom pogleda koji element ima upisanu koju vrednost i s obzirom na to ispiše odgovarajući komentar.

Prilikom pretraživanja po COBIB-u, podaci o **dostupnosti fonda po bibliotekama** se u spisku rezultata prikazuju u stupcu "Dostupnost fonda", a kod izabranog zapisa u stupcima "Namenjeno za pozajmicu" i "Ostali fond". Komentar u vezi s dostupnošću fonda, ispisuje se s obzirom na to koji element u potpolju 998c ima upisanu vrednost veću od 0. Prilikom ispisa komentara u spisku rezultata pretraživanja važi redosled u odnosu na rastući broj elementa. Najpre se ispisuje komentar koji odgovara vrednosti 1. elementa ("za pozajmicu – van biblioteke"), a ako je ta vrednost 0, ispisuje se komentar koji odgovara vrednosti 2. elementa ("za pozajmicu – u čitaonicu") itd. U stupcima "Namenjeno za pozajmicu" i "Ostali fond", pored komentara, ispisuje se i broj primeraka monografskih publikacija (ili broj primeraka serijskih publikacija, kada je reč o ručnom unosu u element 7) i skraćena "prim." ili broj godišta serijskih publikacija i skraćena "god."

Prilikom pretraživanja u lokalnoj bazi biblioteke, podaci o **statusima pojedinih primeraka** ispisuju se na osnovu stanja u **COBISSx/Pozajmica**. U spisku rezultata, prikazuju se u stupcu "Status u pozajmici", a kod izabranog zapisa u stupcu "Status primerka". Prikazuju se isti komentari kao kod pretraživanja po uzajamnoj bazi.

4 Dostupnost fonda za pozajmicu – uzajamna baza podataka

Kod prikaza, da li fond postoji i u kojim bibliotekama, algoritam uvažava:

- da li *postoji potpolje 998c ili ne* i šta je u kojem elementu potpolja 998c upisano
- da li potpolje 998c ne postoji te je reč o građi *na web-u*, o građi koja je *u štampi* ili o građi koja je definisana kao *izvedeno delo*.

Informacije ispisane u rezultatima pretraživanja i u izabranom zapisu se podudaraju; ako je reč samo o jednom potpolju 998c u jednoj biblioteci, podudarnost je potpuna, a u suprotnom se u rezultatima pretraživanja uvek ispisuje podatak iz biblioteke u kojoj je dostupnost fonda najugodnija za korisnika.

4.1 Rezultati pretraživanja

Ako smo, prilikom pretraživanja u COBIB-u, iz šifrnika "Izbor zapisa" zadržali podrazumevanu vrednost "*sva građa (i e-izvori)*", u rezultatima pretraživanja pojaviće se svi zapisi, bez obzira na to da li imaju fond, a neće se pojaviti izvedena dela. Ako smo izabrali "*svi zapisi*", pojaviće se i izvedena dela.

4.1.1 Potpolje 998c postoji

Ako potpolje 998c postoji, u stupcu "Dostupnost fonda" ispisuju se komentari u dole navedenom redosledu. Pri tom, važi da se *sledeći ispiše samo ako nije bio ispisan prethodni* koji je ugodniji za korisnika, npr. komentar pod brojem 3 ispisuje se samo ako ni u jednoj biblioteci u 1. ili 2. elementu nije upisan nijedan broj veći od 0:

1. ● *za pozajmicu – van biblioteke* ← ako je u **1.** (1. deo elementa) ili **7.** elementu (1. deo elementa) broj veći od 0 (što znači da biblioteka ima bar jedan primerak koji namenjuje za pozajmicu van biblioteke, MP);
2. ● *za pozajmicu – u čitaonicu* ← ako je u **1.** (2. deo elementa) ili **7.** elementu (2. deo elementa) broj veći od 0 (što znači da biblioteka ima bar jedan primerak koji namenjuje za pozajmicu u čitaonicu);
3. ● *uslovno za pozajmicu – van biblioteke* ← ako je u **2.** elementu (1. deo elementa) broj veći od 0 (što znači da biblioteka ima bar jedan primerak za koji je moguća uslovna pozajmica van biblioteke, u čitaonicu ili preko MP);
4. ● *uslovno za pozajmicu – u čitaonicu* ← ako je u **2.** elementu (2. deo elementa) broj veći od 0 (što znači da biblioteka ima bar jedan primerak za koji je moguća uslovna pozajmica u čitaonicu);
5. *samo za pregled u čitaonicu* ← ako je u **8.** elementu broj veći od 0 (što znači da biblioteka ima bar jedan primerak koji, doduše, nema IN, zbog čega se pozajmica ne

može evidentirati programskom opremom *COBISSx/Pozajmica*, ali je moguć pregled takvog primerka u čitaonici);

6. ● *u pripremi* ← ako je u 3. elementu broj veći od 0 (što znači da biblioteka ima bar jedan primerak koji je u postupku obrade i koji će moći da bude namenjen za pozajmicu);
7. *naručeno* ← ako je u 5. elementu broj veći od 0 (što znači da biblioteka ima bar jedan primerak koji je u postupku naručivanja);
8. ● *nije za pozajmicu* ← ako je u 4. elementu broj veći od 0 (što znači da biblioteka ima još neki primerak u svom fondu, ali je za njega pozajmica onemogućena);
9. *u štampi* ← ako je u 9. elementu broj veći od 0 i postoji potpolje 001a u koje je upisana vrednost "p" (što znači da je reč o građi koja je u štampi, a u svakom slučaju postoji polje 996/997);
10. *za razmenu* ← ako je u 6. elementu znak "+" (što znači da biblioteka nudi primerak za razmenu drugoj biblioteci);
11. *deziderat* ← ako je u 6. elementu znak "-" (što znači da biblioteka tu građu želi da dobije);
12. *info u biblioteci* ← ako je u 9. elementu broj veći od 0 i nije reč o ispisu *na web-u*.

Ako je reč o elektronskom izvoru, koji je dostupan na web-u, ispisuje se komentar *na web-u*. To se pojavljuje kada postoji samo element 9 i kada je broj veći od 0 i postoji potpolje 856 koje ima ind2 = 0 ili 1 ili ima 0172 = doi.

Ako fond ima samo jedna biblioteka (u bilo kojem elementu broj je veći od 0), a postupci pozajmice *nisu podržani segmentom COBISSx/Pozajmica*, ispisuje se *fond postoji, nema COBISS/Pozajmice*.

Ako je reč o zapisu *za članak*, ili zapis ima ispunjeno potpolje 225x (postoji ISSN zbirke) ili potpolje 4641 (postoji COBISS.XX-ID matične jedinice), ispisuje se link *vidi publikaciju*. Ako ga kliknemo, otvara se prozor **Izabrani zapis** s podacima o publikaciji u kojoj je članak objavljen.

4.1.2 Potpolje 998c ne postoji

Mogu se ispisati komentari:

- *na web-u* ← ako postoji potpolje 856u (ind2 = 0 ili 1) ili potpolje 0172 sadrži doi,
- *u štampi* ← ako postoji potpolje 001a u koje je upisana vrednost "p" (u štampi).

Ako su svi primerci u svim bibliotekama *otpisani* ili ako je reč o *izvedenom delu* (postoji potpolje 001c u koje je upisana vrednost "d"), ispisuje se komentar *nema fonda*.

Stubac "E-pristup"

U tom stupcu mogu se ispisati sledeće kombinacije:

1. ako u zapisu postoji više potpolja 856u, koja sadrže URL (ind2 = 0 ili 1), a zapis ne sadrži polje 0172 sa "doi-em", prikazuje se ; nakon izbora ikone ispisuje se izabrani zapis koji uključuje sva polja sa URL-ovima;
2. ako u zapisu postoji više potpolja 856u, koja sadrže URL (ind2 = 0 ili 1), a među njima je i "doi", ili zapis sadrži potpolje 0172 sa "doi-em", prikazuje se ili ili ;
3. ako u zapisu postoji samo jedno potpolje 856u, koje sadrži URL (ind2 = 0 ili 1), a nema identifikatora "doi", prikazuje se ; nakon izbora ikone se (u novom prozoru), otvara odgovarajuća web lokacija;
4. ako je kod zapisa moguć link na servis *SFX*, na kraju se iscrta i ikona ;
5. ako je zapis prenet u sistem katalogizacije *OCLC*, iscrta se i ikona ;
6. ako je za zapis omogućen prethodni pregled knjige preko servisa *Google Books*, icrta se i ikona .

4.2 Izabrani zapis

Ako nijedna biblioteka nema fond (nema nijednog potpolja 998c), ispod zapisa se ispisuje: "*Nijedna biblioteka u sistemu COBISS.XX nema primerak te građe*", a spisak u prozoru **Fond po bibliotekama** se ne otvara.

Ako nijedna biblioteka nema fond, i pri tom je reč o CIP zapisu (u potpolju 001a = p), ispod zapisa se ispisuje: "*Nijedna biblioteka u sistemu COBISS.XX nema primerak te građe (u štampi)*", a spisak u prozoru **Fond po bibliotekama** se ne otvara.

Ako nijedna biblioteka nema fond i pri tom je reč o izvedenom delu (u potpolju 001c = d), ispod zapisa se ispisuje: "*Nijedna biblioteka u sistemu COBISS.XX nema primerak te građe (reč je o izvedenom delu)*", a spisak u prozoru **Fond po bibliotekama** se ne otvara.

Ako nijedna biblioteka nema fond i ako je reč o elektronskom izvoru (postoji potpolje 856u (ind2 = 0 ili 1) ili potpolje 0172 = doi), ispod zapisa se ispisuje: "*Nijedna biblioteka u sistemu COBISS.XX nema primerak te građe (reč je o elektronskom izvoru ili pored štampane postoji i elektronska verzija)*", a spisak u prozoru **Fond po bibliotekama** se ne otvara.

Ako je reč o elektronskom izvoru, bez obzira na to da li postoji fond, ispod zapisa se ispisuje napomena "*Dostupna je elektronska verzija dokumenta ili je reč o elektronskom izvoru*".

Ako je izabrani zapis *članak*, ispod njegovih podataka se ispisuje link s podacima o publikaciji i tačnom broju godišta te o stranicama na kojima je članak objavljen, a spisak u prozoru **Fond po bibliotekama** se ne otvara.

Prozor "Fond po bibliotekama"

Stubac "Naziv institucije/biblioteke"

Ako smo kod izbora "Prikaz kataloga:" izabrali određeni *katalog* (podrazumevana vrednost je izbor "svi katalogi"), a nijedna biblioteka iz tog kataloga nema fond, u tabeli sa spiskom biblioteka ispisuje se komentar: "*Nijedna biblioteka u izabranom katalogu nema primerak te građe*".

Ako je reč o biblioteci koja *ne učestvuje u COBISS-u* i za nju o fondu serijskih publikacija *izveštava* druga biblioteka (ručni upis u element 7), naziv biblioteke, koja ima taj fond, ispisuje se u spisku, ali bez linka. Nakon naziva, dodaje se komentar "*(Biblioteka ne učestvuje u COBISS-u)*".

Ako biblioteka ima fond u COBISS-u, a postupke pozajmice *ne podržava segment COBISSx/Pozajmica*, naziv biblioteke se ispisuje u spisku, i to s linkom na nazivu. Nakon naziva, ispisuje se komentar "*; Postupci pozajmice nisu podržani COBISS/Pozajmicom*", a u stupcima "Namenjeno za pozajmicu" i "Preostali fond" ispisuju se isti komentari kao kod biblioteka kod kojih je pozajmica podržana segmentom COBISSx/Pozajmica, samo bez kružića u boji.

Stubac "Godina"

Kod biblioteka, koje trenutno imaju naručenu serijsku publikaciju, najpre se ispisuje tekst "redovni dotok", a zatim podaci o godini.

Stubac "Namenjeno za pozajmicu"

Ispisuju se vrednosti iz 1. i 7. elementa. Ako je reč o monografskoj publikaciji, ili o ispisu broja iz 7. elementa, ispisuje se i reč "prim.", a u suprotnom "god.". Brojevi predstavljaju broj primeraka monografske ili godišta serijske publikacije koje je biblioteka namenila za pozajmicu van biblioteke, međubibliotečku pozajmicu ili pozajmicu u čitaonicu.

Stubac "Ostali fond"

O ovom stupcu ispisuju se podaci o preostalim primercima koje biblioteka nije odredila za безусловnu pozajmicu. Ispisuju se isti komentari i pod istim uslovima kao u pogl. 4.1, pri čemu se dopisuju i "prim." ili "god."

5 Načini pozajmice i lokalni katalog

5.1 COBISSx/Pozajmica

5.1.1 Postojeće stanje

U postojećim verzijama *COBISS2/Pozajmica*, vreme pozajmice, načini, ograničenja i zabrana pozajmice mogu se određivati na sledeći način:

1. Kombinacijom sadržaja potpolja 996/997 *p* i *q* u tabeli *pq za način pozajmice*. Podešavanja određuju način pozajmice primeraka van biblioteke i u čitaonicu te način ispisa podataka u lokalnom katalogu pozajmice. Način pozajmice može biti 0 – безусловna pozajmica, 1 – uslovna pozajmica, 2 – pozajmica je onemogućena, 3 –

pozajmica knjigomatom nije moguća, a inače važi bezuslovna pozajmica. Ako odredimo vrednost 2, pozajmicu onemogućujemo.

2. Upisom vrednosti u *vremenske parametre za pozajmicu* za određenu vrstu građe. Ako za vreme odredimo vrednost 0 ili x, pozajmicu onemogućujemo.
3. Upisom vrednosti u potpolje 996/997 *u – ograničenje dostupnosti*. Ako u potpolju odredimo vrednost 0, pozajmicu onemogućujemo.
4. Podešavanjem *posebnog parametra za vreme pozajmice (ROK_P1)* za primerke koji u potpolju *p* imaju upisanu vrednost 1.

U *tabeli pq*, u pojedinačnoj kućici zapisane su 3 vrednosti u strukturi *X/YZ*:

- X – način ispisa u lokalnom katalogu pozajmice,
- Y – način pozajmice za pozajmicu van biblioteke,
- Z – način pozajmice za pozajmicu u čitaonicu.

Parametri Y i Z – određuju način pozajmice van biblioteke (Y) i u čitaonicu (Z). Moguće su vrednosti 0, 1, 2 ili 3. U okruženju COBISS2 tabelu pq podešava IZUM. Prilikom uključivanja biblioteke u *COBISS2/Pozajmica* početni parametri su sledeći:

Parametar Y – pozajmica van biblioteke:

- **0:** primerak možemo pozajmiti *bezuslovno* ako u potpolje 996/997p nije upisana nijedna vrednost ili je ona 1, 2 ili 3, a u potpolju 996/997q nije upisana nijedna vrednost;
- **1:** primerak možemo pozajmiti *uslovno* ako je u potpolju 996/997p upisana vrednost 4, 5 ili 6, a u potpolju 996/997q nije upisana nijedna vrednost ili vrednost 6;
- **2:** pozajmicu primerka *onemogućujemo* ako je u potpolju 996/997p upisana vrednost 7, a u potpolju 996/997q nije upisana nijedna vrednost, ili ako je u potpolju 996/997q upisana bilo koja vrednost osim 6, a u potpolju 996/997p može biti upisano bilo šta;
- **3:** pozajmica knjigomatom nije moguća, a u biblioteci važi bezuslovna pozajmica.

Parametar Z – pozajmica u čitaonicu:

- **0:** primerak možemo pozajmiti *bezuslovno* ako u potpolju 996/997p nije upisana nijedna vrednost ili je ona 1, 2, 3 ili 4, a u potpolju 996/997q nije upisana nijedna vrednost;
- **1:** primerak možemo pozajmiti *uslovno* ako je u potpolju 996/997p upisana vrednost 5 ili 6, a u potpolju 996/997q nije upisana nijedna vrednost ili je upisano 2, 3, 4 ili 6;
- **2:** pozajmicu primerka *onemogućujemo* ako je u potpolju 996/997q upisana bilo koja vrednost osim 2, 3, 4 ili 6, a u potpolju 996/997p može biti upisano bilo šta;
- **3:** pozajmica knjigomatom nije moguća, a u biblioteci važi bezuslovna pozajmica.

p / q	prazno	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	+	-
prazno	0/00	3/22	3/21	3/21	3/21	3/22	3/11	3/22	3/22	5/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22
1	4/00	3/22	3/21	3/21	3/21	3/22	3/11	3/22	3/22	5/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22
2	4/00	3/22	3/21	3/21	3/21	3/22	3/11	3/22	3/22	5/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22
3	4/00	3/22	3/21	3/21	3/21	3/22	3/11	3/22	3/22	5/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22

4	4/10	3/22	3/21	3/21	3/21	3/22	3/11	3/22	3/22	5/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22
5	2/11	3/22	3/21	3/21	3/21	3/22	3/11	3/22	3/22	5/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22
6	5/11	5/22	5/21	5/21	5/21	5/22	5/11	5/22	5/22	5/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	5/22	5/22
7	5/22	5/22	5/21	5/22	5/22	5/22	5/22	5/22	5/22	5/22	5/22	5/22	5/22	5/22	5/22	5/22	5/22
8	4/33	5/22	3/22	3/22	3/22	3/21	3/11	3/22	3/22	5/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22

Parametar X određuje *ispis u lokalnom katalogu*. Za ispis u segmentu *COBISS2/Pozajmica* sada su moguće sledeće vrednosti:

- 1 – ispisuje se komentar "Nedostupna građa" (*to se ne koristi ni u jednoj biblioteci*),
- 2 – ispisuje se komentar "Ograničeno dostupna građa" (*kada je p = 5, q = prazno*),
- 3 – ispisuje se komentar iz polja q,
- 4 – ispisuje se komentar iz polja p,
- 5 – takav primerak se ne ispisuje u katalogu.

5.1.2 Novo stanje

Budući da će u verziji 6.0 ispis pojedinih primeraka i njihovih statusa biti usklađen sa stvarnim stanjem u pozajmici, prilikom instalacije te verzije *promeniće se i ispis u lokalnom katalogu pozajmice* iz segmenata *COBISS2/Pozajmica*.

Po novom, ni postojeće vrednosti parametra x u *COBISS2/Pozajmica* više neće biti značajne, jer će u verziji 6.0 važiti ista logika i redosled ispisa kao i u lokalnom katalogu – najugodniji statusi za korisnike biće u vrhu.

Preuzeta *tabelu pq* biće promenjena tako da će za vrednosti q je 2, 3, 4 i 5 parametar z svuda biti postavljen na 2. Tabelu pq će za okruženje COBISS2 i COBISS3, od sada, na zahtev biblioteke, podešavati samo IZUM. Na zahtev biblioteke, samo će IZUM moći da u *vremenske parametre* pozajmice upisuje vrednost 0 ili x, čime će se pozajmica onemogućiti, a vrednosti u potpoljima p i q anulirati (upis ostalih vrednosti u vremenske parametre biblioteke će i dalje moći da izvode same).

Zbog promena u *COBISS/OPAC-u, V6.0*, u novoj verziji lokalnog kataloga *COBISS2/Pozajmica* (s obzirom na aktuelnu verziju lokalnog kataloga) biće uvedene sledeće promene:

- nazivi statusa u pozajmici i redosled ispisa (najugodniji za korisnika su u vrhu), biće usklađeni s nazivima statusa koji će se ispisivati u *COBISS/OPAC-u, V6.0*;
- ispisaće se svi primerci za koje je ustanovljeno da imaju *fond*. Među njima su i takvi primerci koji *nemaju IN* i za evidentiranje pozajmice nisu relevantni, a u *COBISS/OPAC-u, V6.0* će biti vidljivi. Takvi primerci uvek će biti ispisani na kraju spiska;
- primerci, koji su otpisani, ili primerci koji nemaju ni IN ni SG, ni q ni p, u lokalnom katalogu i u *COBISS/OPAC-u, V6.0* neće biti ispisani;
- kod primeraka za koje pozajmica nije moguća ili je moguća uslovno, u *COBISS/OPAC-u* će se u stupcima "Status u pozajmici" i "Status primerka" ispisati samo status *nije za pozajmicu* ili *slobodno – uslovno – van biblioteke* ili *slobodno – uslovno – u čitaonicu*, a u lokalnom katalogu i u *COBISS/OPAC-u*, u stupcu "Podaci o primerku", dodatno će se ispisati i postojeća vrednost iz šifrnika za potpolje q i za potpolje p koja pojašnjava zašto se neki primerak ne može pozajmiti ili se može pozajmiti samo uslovno;

- kod primeraka, koji su **međudodeljenski** pozajmljeni iz odeljenja xx u odeljenje yy, prilikom ispisa određenog statusa u lokalnom katalogu (npr. da je građa sada u odeljenju yy i da ima status npr. *slobodno – van biblioteke*), biće dodata i informacija iz kog odeljenja je primerak, npr. "*u odeljenju yy (iz odeljenja xx): slobodno – van biblioteke, vreme pozajmice: 14 dana*", dok će se u COBISS/OPAC-u ispisati samo "*u odeljenju yy: slobodno – van biblioteke, vreme pozajmice 14 dana*";
- **bibliografski podaci** će se u lokalnom katalogu ispisati onda kada postoji fond. U aktuelnoj verziji lokalnog kataloga to se nije ispisivalo, a takođe se nisu ispisivali ni primerci koji su u tabeli pq, u parametru X, imali vrednost 5; u novoj verziji kataloga ispisivaće se i takvi primerci;
- **redosled ispisa u rezultatima pretraživanja** biće isti kao u COBISS/OPAC-u, V6.0, što znači da će se najpre ispisivati zapisi koji imaju najviše brojeve ID-ova;
- **redosled ispisa brojeva** u izabranom godištu biće takav da će se najpre ispisivati najnoviji brojevi – isto će važiti i u COBISS/OPAC-u, V6.0, a u aktuelnoj verziji lokalnog kataloga redosled je bio obrnut;
- **kod statusa B** (primerak je zadržan zbog pripreme građe za pozajmicu) u COBISS/OPAC-u, V6.0 biće ispisan komentar "*pozajmljeno - van biblioteke ...*", u novoj verziji kataloga biće "*zadržano; rok vraćanja: ...*", a u aktuelnoj verziji lokalnog kataloga bilo je "*zadržano: dd.mm.gggg*";
- **kod statusa L** (primerak je izgubljen), u COBISS/OPAC-u, V6.0, biće ispisan komentar "*pozajmljeno - van biblioteke ...*", u novoj verziji kataloga biće "*pozajmljeno - izgubljeno dana: ...*", a u aktuelnoj verziji lokalnog kataloga bilo je "*izgubljeno: dd.mm.gggg*".

5.2 COBISS/OPAC

5.2.1 Postojeće stanje

U **verziji V5.2**, za prikaz statusa pozajmice uvažavaju se podešavanja vrednosti za kombinacije p i q u **posebnoj tabeli pq** koja važi samo u COBISS/OPAC-u. Postoji jedna podrazumevana tabela. Tabela je deo parametarske datoteke PACHLD.xxx (xxx je broj biblioteke). Podrazumevani oblik parametarske tabele je sledeći:

q	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	+	-
p_00	xx	07	08	09	xx	11	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
1_01	xx	07	08	09	xx	11	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
2_02	xx	07	08	09	xx	11	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
3_03	xx	07	08	09	xx	11	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
4_04	xx	07	08	09	xx	04	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
5_05	xx	07	08	09	xx	05	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
6_05	xx	07	08	09	xx	05	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
7_xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
8_89	xx	07	08	09	xx	15	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

Za ispis vrednosti u ovoj tabeli trenutno se koristi **globalni šifarnik 707**. Ako biblioteka ne želi da neka kombinacija polja p i q bude vidljiva u programskoj opremi COPISS/OPAC, podešena je oznaka xx. Ako je podešena druga oznaka, ona predstavlja ključ u globalnom šifarniku, a to mogu biti:

- 01 = Vreme pozajmice do 7 dana
- 02 = Vreme pozajmice 7 dana
- 03 = Vreme pozajmice 14 dana
- 04 = Za čitaonicu
- 05 = Ograničeni pristup
- 07 = U obradi
- 08 = Na povezu
- 09 = U reviziji
- 11 = Oštećeno
- 15 = Vreme pozajmice 7 dana
- 89 = Slobodno (pozajmica knjigomatom nije moguća)

5.2.2 Novo stanje

U *verziji 6.0* posebna tabela pq za COBISS/OPAC i šifrnarik 707 **više se neće koristiti**, jer će se podaci o dostupnosti fonda ispisivati na osnovu stanja elemenata potpolja 998c, a statusi pojedinih primeraka isto kao u *COBISSx/Pozajmici*.

6 Status pozajmice konkretnog primerka – lokalna baza podataka

Kod prikaza statusa konkretnih primeraka u lokalnoj bazi biblioteke algoritam uvažava:

- da li primerak već ima postavljen neki **status u segmentu COBISSx/Pozajmica** (što znači da primerak nije slobodan);
- ako primerak nema status u postupcima pozajmice i **slobodan je**, uvažavaju se isti kriterijumi i uslovi kao u algoritmu koji puni elemente potpolja 998c (v. opis u pogl. 3). Razlika je samo u tome što se na lokalnom nivou još detaljnije razlikuju statusi, s obzirom na to da li je reč o pozajmici van biblioteke ili u čitaonicu. Prikaz relacija između ispisa podataka o dostupnosti fonda kod rezultata pretraživanja na uzajamnom nivou u stupcu "Dostupnost fonda" i statusa u pozajmici na lokalnom nivou u stupcima "Status u pozajmici" i "Status primerka" dati su i u posebnoj tabeli [Tabela relacija dostupnosti i statusa pozajmice](#) (v. *prilog B*).

Informacije, ispisane u rezultatima pretraživanja u stupcu "Status u pozajmici" i u izabranom zapisu u razdeoku "Statusi u pozajmici" u stupcu "Status primerka", se podudaraju; ako je reč o samo jednom pronađenom primerku, podudarnost je potpuna, a u suprotnom se u rezultatima pretraživanja uvek najpre ispisuje podatak za primerak kod kojeg je status najugodniji za korisnika. Kod pojedinačnog primerka ispisuju se i dodatni podaci o primerku, npr. *vreme pozajmice, rok vraćanja* itd.

6.1 Rezultati pretraživanja

Ako smo prilikom pretraživanja u lokalnoj bazi iz šifrnika "Izbor zapisa" zadržali podrazumevanu vrednost "*sva građa (i e-izvori)*", u rezultatima pretraživanja će se pojaviti samo zapisi koji *imaju fond* i zapisi koji *fond nemaju*, a reč je o građi na "*web-u*" ili "*u štampi*" ili je reč o *članku*, a neće se pojaviti zapisi za izvedena dela. Ako smo izabrali "*svi zapisi*", uvek se pojavljuju svi zapisi koji su u lokalnoj bazi podataka.

Stubac "Status u pozajmici"

Ako u biblioteci ili u odeljenju postoji *više primeraka* za jedan naslov, algoritam najpre konstatuje status prvog primerka i ako je taj primerak *slobodan za pozajmicu van biblioteke*, ostale primerke više ne gleda. U suprotnom, nastavlja s konstatovanjem statusa drugog primerka itd. Koji će status kao "najugodniji" na kraju biti ispisan zavisi od određenog redosleda, pri čemu važi da se *sledeći ispisi samo ako nije konstatovan i ispisan prethodni*.

Redosled ispisa statusa je sledeći:

1. **■ slobodno – van biblioteke** ← ako je primerak slobodan i važi безусловna pozajmica van biblioteke (u tabeli pq je y = 0 ili 3), važe uslovi za element 1;
2. **■ slobodno – za čitaonicu** ← ako je primerak slobodan i važi безусловna pozajmica za čitaonicu ili za međubibliotečku pozajmicu (u tabeli pq je z = 0 ili 3), važe uslovi za element 1;
3. **■ slobodno – uslovno – van biblioteke** ← ako je primerak slobodan i važi uslovna pozajmica (u tabeli pq je y = 1), važe uslovi za element 2;
4. **■ slobodno – uslovno – za čitaonicu** ← ako je primerak slobodan i važi uslovna pozajmica (u tabeli pq je z = 1), važe uslovi za element 2;
5. **samo za pregled u čitaonici** ← ako primerak nema IN, a može se pregledati u čitaonici (q je prazan, p = 4), važe uslovi za element 8;
6. **■ pozajmljeno** ← primerak je pozajmljen, važe uslovi za element 1;
7. **■ rezervisano** ← primerak je rezervisan i čeka na člana ili na MP, važe uslovi za element 1;
8. **■ u pripremi** ← važe uslovi za element 3, s tim što se uvažava da oba parametra za način pozajmice (y i z) moraju iznositi 2 i *dodatan slučaj*: kada je status u pozajmici **B** (primerak je zadržan, jer pre predaje u pozajmicu sledećem članu građu još treba urediti);
9. **naručeno** ← važe uslovi za element 5;
10. **■ nije za pozajmicu** ← važe uslovi za element 4;
11. **u štampi** ← važe uslovi za element 9;
12. **za razmenu** ← važe uslovi za element 6;
13. **deziderat** ← važe uslovi za element 6;
14. **info u biblioteci** ← važe uslovi za element 9.

Ako je reč o elektronskom izvoru, koji je dostupan na web-u, ispisuje se komentar *na web-u*. Taj se komentar ispisuje onda kada nema polja 996/997, a postoji potpolje 856u (ind2 = 0 ili 1) ili potpolje 0172 = doi.

Ako je reč o biblioteci ili odeljenju u kojima postupci pozajmice *nisu podržani COBISSx/Pozajmicom*, najpre se ispisuje "*nema COBISS/Pozajmice;*", a zatim se dodaje komentar (slično kao kod biblioteka koje imaju pozajmicu), i to u sledećem redosledu:

- "primerci za van biblioteke" ← ako je upisana vrednost u 1. delu 1. ili 2. el.
- "primerci za čitaonicu" ← ako je upisana vrednost u 2. delu 1. ili 2. el. ili 8. el.
- "primerci u pripremi" ← ako je upisana vrednost u 3. el.
- "primerci su naručeni" ← ako je upisana vrednost u 5. el.
- "nema primeraka za pozajmicu" ← ako je upisana vrednost u 4. el.
- "u štampi " ← ako je upisana vrednost u 9. el.
- "za razmenu" ← ako je upisana vrednost u 6. el. +
- "deziderat" ← ako je upisana vrednost u 6. el. –
- "info u biblioteci " ← ako je upisana vrednost u 9. el.

Ako je rezultat pretraživanja zapis za *članak*, ili zapis ima ispunjeno potpolje 225x ili potpolje 4641, ispisuje se link *vidi publikaciju*. Ako ga kliknemo, otvara se prozor **Izabrani zapis** u kojem se ispisuju podaci o publikaciji u kojoj je objavljen. Ispod toga se otvara prozor **Pregled godišta** za tu publikaciju.

Ako je rezultat pretraživanja zapis za *serijsku publikaciju*, ispisuje se link *vidi godišta*.

Ako su u biblioteci svi primerci *otpisani*, ili ako je reč o *izvedenom delu* (postoji potpolje 001c u koje je upisana vrednost "d"), ispisuje se komentar *nema fonda*.

Kod štampanih integrativnih izvora (nepovezani listovi sa zamenljivim sadržajem), kod kojih postoji polje 997, ispisuju se statusi za monografske publikacije.

Stubac "E-pristup"

Ispis je isti kao kod COBIB-a (v. pogl. 4.1).

6.2 Izabrani zapis

Ako nigde biblioteci postupci pozajmice nisu podržani *COBISSx/Pozajmicom*, ispod zapisa se ispisuje "*U biblioteci postupci pozajmice nisu podržani COBISS/Pozajmicom*".

Ako u biblioteci samo u jednom ili u više odeljenja postupci pozajmice nisu podržani *COBISSx/Pozajmicom*, onda kada su izabrana *sva odeljenja*, ispod zapisa se ispisuje "*U biblioteci su postupci pozajmice podržani COBISS/Pozajmicom samo u odeljenjima:*", a zatim su ta odeljenja navedena, svako u posebnom redu.

Ako je izabrano samo jedno odeljenje u kojem postupci nisu podržani *COBISSx/Pozajmicom*, ispod zapisa se ispisuje "*U izabranom odeljenju postupci pozajmice nisu podržani COBISS/Pozajmicom. Pozajmica je podržana samo u odeljenjima:*", a zatim su ta odeljenja navedena, svako u posebnom redu.

Ako je izabran zapis za **članak**, ispod podataka o članku ispisuje se link s podacima o publikaciji i tačnom broju godišta te stranama na kojima je članak objavljen.

Ako je pronađeni zapis serijska publikacija, ispod podataka o publikaciji otvara se prozor **Pregled godišta**. Kada izaberemo željeno godišće, otvara se prozor **Pregled izabranog godišta**.

Prozor Statusi u pozajmici

Stubac "Podaci o primerku (signatura – lokacija, inventarski br. ...)"

Kod primeraka, kod kojih pozajmica nije omogućena, ili je omogućena uslovno, u slučajevima statusa *nije za pozajmicu* ili *slobodno – uslovno – van biblioteke* ili *slobodno – uslovno – za čitaonicu*, na kraju parametrizovanog ispisa podataka o signaturi ispisaće se i vrednost iz šifrnika za potpolja q, a zatim i vrednost za potpolje p (ispis će biti u zagradi, ispisan masnim slovima).

Stubac "Status primerka"

U prozoru **Statusi u pozajmici** važi pravilo da se sadržaji stubaca ne mogu sortirati. Ako su izabrana sva odeljenja, najpre se ispisuju svi primerci sa statusima ■ *slobodno – van biblioteke* iz svih odeljenja, a zatim svi primerci sa statusima ■ *slobodno – za čitaonicu* iz svih odeljenja itd.

Ako se na spisku pojave primerci iz biblioteke ili odeljenja gde *nema COBISSx/Pozajmice*, u stupcu "Status primerka" uvek se najpre ispisuje komentar "*nema COBISS/Pozajmice*", a zatim se u zagradi dodaje komentar (slično kao kod biblioteka koje imaju pozajmicu) u sledećem redosledu:

- "(vreme pozajmice van biblioteke: ...)" ← ako je upisana vrednost u 1. delu 1. ili 2. el.
- "(vreme pozajmice van biblioteke: nije određeno)" ← ako je upisana vrednost u 1. delu 1. ili 2. el.
- "(za čitaonicu)" ← ako je upisana vrednost u 2. delu 1. ili 2. el. ili 8. el.
- "(u pripremi – u obradi)" ← ako je upisana vrednost u 3. el.
- "(u pripremi – na povezu)" ← ako je upisana vrednost u 3. el.
- "(u pripremi – u reviziji)" ← ako je upisana vrednost u 3. el.
- "(naručeno)" ← ako je upisana vrednost u 5. el.
- "(pozajmica nije moguća)" ← ako je upisana vrednost u 4. el.
- "(u štampi)" ← ako je upisana vrednost u 9. el.
- "(za razmenu)" ← ako je upisana vrednost u 6. el. +
- "(deziderat)" ← ako je upisana vrednost u 6. el. –

- "(info u biblioteci)" ← ako je upisana vrednost u 9. el.

U bibliotekama i odeljenjima u kojima postoji *COBISSx/Pozajmica*, u stupcu "Status primerka" najpre se ispisuje status isti kao i onaj koji se pojavio u prozoru **Rezultati pretraživanja**, kada je bio samo jedan pogodak, a takođe je isti i redosled ispisa. Nakon statusa, ispisuju se i dodatni podaci za pojedinačni primerak. Algoritmi su sledeći:

1. Primerku je dodeljen neki status u segmentu *COBISSx/Pozajmica*

Ako je primerku određen neki status u *COBISSx/Pozajmici*, uz osnovni status primerka, koji je ispisan kod rezultata pretraživanja, mogu se ispisati sledeće dodatne vrste poruka:

1. *rok vraćanja: dd.mm.gggg*
2. *rok vraćanja: neodređen*
3. *rezervisano, čeka do: dd.mm.gggg*

Tako, celi ispisi mogu biti sledeći:

1. ako je C (*pozajmljeno van biblioteke*) ili K (*za cirkulaciju*), onda
■ **pozajmljeno** – *van biblioteke, rok vraćanja: dd.mm.gggg*
2. ako je S (*pozajmljeno u čitaonicu*), onda
■ **pozajmljeno** – *u čitaonicu, rok vraćanja: dd.mm.gggg*
3. ako je primerak pozajmljen međubibliotečkom pozajmicom, onda
■ **pozajmljeno** – *preko MP, rok vraćanja: dd.mm.gggg*
4. ako je C ili S ili K i ako je upisan rok vraćanja 31.12.9999, onda
■ **pozajmljeno** – *van biblioteke, rok vraćanja: neodređen*
5. ako je O (*slobodan primerak, rezervisan, ali još nije za predaju*) ili W (*slobodan primerak, rezervisan, za predaju*) ili U (*rezervisano za čitaonicu*), onda
■ **rezervisano**, *čeka do: dd.mm.gggg*
6. ako je status evidentiran u bibliobusu, najpre se ispisuje "u bibliobusu xx:" (xx označava broj bibliobusa), a zatim i odgovarajući gornji status, npr:
■ *u bibliobusu xx: pozajmljeno* – *van biblioteke, rok vraćanja: dd.mm.gggg*
7. ako je D (*pozajmljeno u drugo odeljenje*), algoritam najpre ispisuje podatak "u odeljenju xx:" (xx označava broj odeljenja), a zatim odgovarajući gornji status, npr.:
■ *u odeljenju xx: pozajmljeno* – *van biblioteke, rok vraćanja: dd.mm.gggg*
8. ako je B (*zadržan zbog pripreme građe za pozajmicu*), onda
■ **pozajmljeno** – *van biblioteke, rok vraćanja: dd.mm.gggg* (datum je isti kao onaj koji se ispisuje u *COBISSx/Pozajmici* kod "zadržano do")
9. ako je L ("*privremeno*" evidentiran kao izgubljen), onda

■ **pozajmljeno** – izgubljeno dana: dd.mm.gggg (datum je isti kao onaj koji se ispisuje u COBISSx/Pozajmici kod "izgubljeno dana")

2. Primerak je slobodan, podešena vrednost je bezuslovna pozajmica

Ako primerak nema status u COBISSx/Pozajmici i pri tom je u **tabeli pq** kod **y** (za pozajmicu van biblioteke ili preko MP) ili kod **z** (za pozajmicu u čitaonicu ili preko MP) podešena vrednost 0 (bezuslovna pozajmica), uz osnovni status primerka može da se ispiše sledeći dodatni podatak:

vreme pozajmice: xxxx

Kompletni ispisi statusa, koji su dati u nastavku u tačkama 2.1 do 2.5, važe u slučaju bezuslovne pozajmice van biblioteke. Za $z = 0$ (bezuslovno za pozajmicu u čitaonicu ili preko MP), algoritam ispisa bio bi isti, osim što bi se umesto ■ **slobodno – van biblioteke** ispisalo ■ **slobodno – za čitaonicu**, bez vremena pozajmice (važi pravilo da se građa, upotrebljena u čitaonici, mora vratiti još istog dana na izlasku iz čitaonice).

Kada je građa pozajmljena drugom odeljenju i tamo je slobodna, npr. za pozajmicu van biblioteke, ispisuje se:

■ *u odeljenju xx: slobodno – van biblioteke, vreme pozajmice: 7 dana*

2.1 Bezuslovna pozajmica van biblioteke ($y = 0$), $p = 2$ ili 3

U tom slučaju, uvažava se vrednost u potpolju **p** i mogu se ispisati sledeći statusi:

- ako je $p = 2$: ■ **slobodno – van biblioteke**, vreme pozajmice: 7 dana
- ako je $p = 3$: ■ **slobodno – van biblioteke**, vreme pozajmice: 14 dana

2.2 Bezuslovna pozajmica van biblioteke ($y = 0$), $p = 1$, postoji ROK_P1

U tom slučaju, ispisuje se vrednost za vreme pozajmice iz parametra **ROK_P1** i to kao:

■ **slobodno – van biblioteke**, vreme pozajmice: xx dana

2.3 Bezuslovna pozajmica van biblioteke ($y = 0$), $p = 1$, ROK_P1 ne postoji

U tom slučaju, može se ispisati podrazumevana vrednost za vreme pozajmice 7 dana:

■ **slobodno – van biblioteke**, vreme pozajmice: 7 dana

2.4 Bezuslovna pozajmica van biblioteke ($y = 0$), $p = 4,5,6$ ili 7 , postoji polje u (ali nije 0)

U tom slučaju, uvažava se vrednost u potpolju **u** i ispisuju se sledeći statusi:

- ako je $u=xxd$: ■ **slobodno – van biblioteke**, vreme pozajmice: xx dana
- ako je $u=*xxd$: ■ **slobodno – van biblioteke**, vreme pozajmice: xx rad. dana
- ako je $u=xxm$: ■ **slobodno – van biblioteke**, vreme pozajmice: xx mes.

2.5 Bezuslovna pozajmica van biblioteke ($y = 0$), $p = 4,5,6$ ili 7 , polje u ne postoji, vremenski parametar postoji, ali nije 0 ili x

U tom slučaju, uvažava se vreme pozajmice iz vremenskih parametara i ispisuju se sledeći statusi:

- ako je vremenski parametar *xxd*: ■ **slobodno – van biblioteke**, vreme pozajmice: *xx dana*
- ako je vremenski parametar **xxd*: ■ **slobodno – van biblioteke**, vreme pozajmice: *xx rad. dana*
- ako je vremenski parametar *xxm*: ■ **slobodno – van biblioteke**, vreme pozajmice: *xx mes.*

3. Primerak je slobodan, podešena je uslovna pozajmica

Ako je $y = 1$, reč je o uslovnoj pozajmici van biblioteke. Za takve primerke ispisuje se:

■ **slobodno – uslovno – van biblioteke**, vreme pozajmice: *xx dana*

Za prikaz vremena pozajmice važi isti algoritam kao kod bezuslovne pozajmice.

Ako je $z = 1$, reč je o uslovnoj pozajmici u čitaonicu. Za takve primerke ispisuje se:

■ **slobodno – uslovno – za čitaonicu**

4. Primerak je slobodan, važi bezuslovna pozajmica van biblioteke, a onemogućena je pozajmica knjigomatom, potpolje u može da postoji (ali nije 0) ili u ne postoji

Ako postoji potpolje *u*, uvažava se njegova vrednost i mogu se ispisati sledeći statusi:

- ako je $u = xxd$: ■ **slobodno – van biblioteke**, vreme pozajmice: *xx dana*
- ako je $u = *xxd$: ■ **slobodno – van biblioteke**, vreme pozajmice: *xx rad. dana*
- ako je $u = xxm$: ■ **slobodno – van biblioteke**, vreme pozajmice: *xx mes.*

Ako potpolje *u* ne postoji, uvažava se vreme pozajmice iz vremenskih parametara i mogu se ispisati sledeći statusi:

- ako je vremenski parametar *xxd*: ■ **slobodno – van biblioteke**, vreme pozajmice: *xx dana*
- ako je vremenski parametar **xxd*: ■ **slobodno – van biblioteke**, vreme pozajmice: *xx rad. dana*
- ako je vremenski parametar *xxm*: ■ **slobodno – van biblioteke**, vreme pozajmice: *xx mes.*

5. Pozajmica nije omogućena, primerak je u pripremi i moći će da bude namenjen za predaju u pozajmicu ($q = 2,3$ ili 4)

Ako su y i $z = 2$, reč je o onemogućenoj pozajmici. Ako je $q = 2,3$ ili 4 ispisuju se komentari:

- ako je $q = 2$: ■ **u pripremi – u obradi**
- ako je $q = 3$: ■ **u pripremi – na povezu**
- ako je $q = 4$: ■ **u pripremi – u reviziji**

Isti komentari ispisuju se i onda kada *u* potpolju nema IN, a $q = 2,3$ ili 4 .

6. Ostali statusi

Za ispis ostalih statusa treba upotrebiti isti algoritam i iste uslove poput onih koji važe kod ispisa rezultata pretraživanja (v. pogl. 5.1). Ostali statusi su:

- *samo za pregled u čitaonici*
- *naručeno*
- *nije za pozajmicu*
- *u štampi*
- *za razmenu*
- *deziderat*
- *info u biblioteci*
- *na web-u*

Stubac "Rezervacija"

Primerak se ne može rezervisati u sledećim slučajevima:

1. ako u biblioteci neko odeljenje nema pozajmicu automatizovanu *COBISSx/Pozajmicom*;
2. ako u biblioteci neko odeljenje ima automatizovanu pozajmicu, ali ne omogućuje rezervacije na web-u;
3. ako je u polju **996/997 u** upisana vrednost 0, što znači da se primerak ne može pozajmiti ili se ne može produžiti rok pozajmice, te stoga nije moguća ni rezervacija;
4. ako je za rok vraćanja upisan datum 31.12.9999;
5. ako je u tabeli vremenskih parametara pozajmice, u stupcu "rez.", upisana vrednost x, što znači da rezervacija za tu vrstu građe nije moguća;
6. ako je u tabeli pq u *COBISSx/Pozajmici* u **y** ili **z** upisana vrednost 1 ili 2 koja ne dozvoljava bezuslovnu pozajmicu, a time ni rezervaciju.

Ako u biblioteci ni u jednom odeljenju postupci pozajmice nisu podržani *COBISSx/Pozajmicom* ili su postupci podržani, ali ni za jednu vrstu građe ne omogućuju rezervacije na web-u (u PACHLD.xxx ne postoji CIR ON ili u PACHLD postoji CIR ON i CIR NORES), stubac se uopšte *ne pojavljuje* u prozoru **Statusi u pozajmici**.

Ako biblioteka nema odeljenja, ili ih ima, te je bar u jednom odeljenju rezervacija nekog primerka (van biblioteke!) moguća, stubac se pojavljuje i okvir za potvrđivanje (kod serijskih publikacija) ili radiodugme (kod monografskih publikacija) može se označiti. Ako rezervacija primerka nije moguća, okvir za potvrđivanje ili radiodugme su sive boje te ih ne možemo označiti.

Prozor Pregled godišta

Prozor se otvara onda kada je izabran zapis za serijsku publikaciju.

Prozor Pregled izabranog godišta

Prozor se otvara kada je izabran zapis za serijsku publikaciju ili kada je u lokalnoj bazi pronađen članak.

Stubac "Broj sveske"

U svakom redu može da se ispiše broj ili tekst, i to:

- *stvarni pojedinačni broj sveske* (ili brojevi delimično ili u celini povezanih svezaka), kada je sveska (ili povezani deo) pozajmljen ili rezervisan ili slobodan i biblioteka omogućuje rezervaciju serijskih publikacija;
- *"sve sveske"* ako nijedna od svezaka nije pozajmljena ili rezervisana i biblioteka ne omogućuje rezervaciju serijskih publikacija;
- *"preostale sveske"* ako je bar jedna od svezaka pozajmljena ili rezervisana i biblioteka ne omogućuje rezervaciju serijskih publikacija.

Stubac "Status primerka"

S obzirom na to šta je ispisano u stupcu "Broj sveske", u tom stupcu se može ispisati sledeće:

- ako je ispisan stvarni broj sveske, ispisuje se status te sveske;
- ako je ispisano "sve sveske", ispisuje se status koji važi za sve sveske;
- ako je ispisano "preostale sveske", ispisuje se status koji važi za sve preostale sveske.

Status se određuje na isti način kao kod monografskih publikacija.

PRILOZI

Način ažuriranja potpolja 998c i ispis dostupnosti fonda

Prilog A

Uslovi u algoritmu punjenja

								998c	998c	998c	998c	998c	998c	998c	998c	998c	998c	998c	998c
								1 - 1. deo (mon/ser)	1 - 2. deo (mon/ser)	2 - 1. deo (mon/ser)	2 - 2. deo (mon/ser)	3 (mon/ser)	4 (mon/ser)	5 (mon/ser)	6 (mon/ser)	7 - 1. deo (ser)	7 - 2. deo (ser)	8 (mon/ser)	9 (mon/ser)
↓	IN / Sg	996/997 q	996/997 p	način pozajmice - van biblioteke (y)	način pozajmice - za čitaonicu (z)	vremen. parametri	996/997 u	za pozajmicu - van biblioteke	za pozajmicu - za čitaonicu	uslovno za pozajmicu - van biblioteke	uslovno za pozajmicu - za čitaonicu	u pripremi	nije za pozajmicu	naručeno	za razmenu ILI deziderat	za pozajmicu - van biblioteke	za pozajmicu - u čitaonicu	samo za pregled u čitaonici	info u biblioteci ILI na web-u ILI u štampi
1	da / da ili ne	bilo šta, osim (1,+,-)	bilo šta	0 ili 3	bilo šta	nije 0 ili x ili prazno	nije 0	br. prim/god.											
2	da / da ili ne	bilo šta, osim (1,+,-)	bilo šta	bilo šta	0 ili 3	nije 0 ili x ili prazno	nije 0		br. prim/god.										
3	da / da ili ne	bilo šta, osim (1,+,-)	bilo šta	1	bilo šta	nije 0 ili x ili prazno	nije 0			br. prim/god.									
4	da / da ili ne	bilo šta, osim (1,+,-)	bilo šta	bilo šta	1	nije 0 ili x ili prazno	nije 0				br. prim/god.								
5	da / da ili ne	2,3,4	bilo šta	2	2	nije 0 ili x ili prazno	nije 0					br. prim/god.							
6	da / da ili ne	5,6,7,8,10 11,12,13, 14, prazno	bilo šta	2	2	nije 0 ili x ili prazno	nije 0						br. prim/god.						
7	da / da ili ne	prazno	4	bilo šta	bilo šta	0 ili x ili prazno	bilo šta		br. prim/god.										
8	da / da ili ne	bilo šta	bilo šta	bilo šta	bilo šta	0 ili x ili prazno	bilo šta						br. prim/god.						
9	da / da ili ne	bilo šta	bilo šta	bilo šta	bilo šta	bilo šta	0						br. prim/god.						
10	da ili ne / da ili ne	1	bilo šta	bilo šta	bilo šta	bilo šta	bilo šta						br. prim/god.						
11	da ili ne / da ili ne	+	bilo šta	bilo šta	bilo šta	bilo šta	bilo šta							br. prim/god.					
12	da ili ne / da ili ne	-	bilo šta	bilo šta	bilo šta	bilo šta	bilo šta							br. prim/god.					
13	ne / da ili ne	2,3,4	bilo šta	bilo šta	bilo šta	bilo šta	bilo šta					br. prim/god.							
14	ne / da ili ne	prazno, 6	4	bilo šta	bilo šta	bilo šta	bilo šta											br. prim/god.	
15	ne / da	prazno	prazno	bilo šta	bilo šta	bilo šta	bilo šta												br. prim/god.
16	ne / da ili ne	5,6,7,8,10 11,12,13, 14, prazno	bilo šta	bilo šta	bilo šta	bilo šta	bilo šta						br. prim/god.						
																ručni unos br. prim.	ručni unos br. prim.		

Legenda: "bilo šta" znači da sadržaj može biti bilo kakav, a može biti i prazno

Napomena: za biblioteke, koje nemaju COBISS/Pozajmicu, elementi će biti napunjeni na osnovu podrazumevane tabele pq, za vremenske parametre biće uvažena njihova tabela vremenskih parametara, a ako je biblioteka nema, biće pretpostavljeno da vremenski parametri "nisu 0 ili x ili prazno". Objašnjenja u vezi sa ispisom komentara na uzajamnom i lokalnom nivou data su u osnovnom delu dokumenta *OPACV60-ANA-14 Opis promena kod dostupnosti fonda i statusa pozajmice*

Tabela relacija dostupnosti fonda i statusa pozajmice

Prilog B

Red. br.	Elementi 998c	COBIB.SI Stubac "Dostupnost fonda"	Lokalna baza Stubac "Status u pozajmici"	Lokalna baza Stubac "Status primerka"
1	1 (1. deo) , 7 (1. deo)	● za pozajmicu – van biblioteke ●	■ slobodno – van biblioteke	■ slobodno – van biblioteke, vreme pozajmice: dd dana ■ u bibliobusu xx: slobodno – van biblioteke, vreme pozajmice: dd dana ■ u odeljenju xx: slobodno – van biblioteke, vreme pozajmice: dd dana
2	1 (2. deo), 7 (2. deo)	za pozajmicu – u čitaonicu	■ slobodno – za čitaonicu	■ slobodno – za čitaonicu ■ u bibliobusu xx: slobodno – za čitaonicu ■ u odeljenju xx: slobodno – za čitaonicu
3	1 (1. ili 2. deo)		■ pozajmljeno	■ pozajmljeno – van biblioteke, rok vraćanja: dd.mm.gggg ■ pozajmljeno – u čitaonicu, rok vraćanja: dd.mm.gggg ■ pozajmljeno – preko MP, rok vraćanja: dd.mm.gggg ■ pozajmljeno – van biblioteke, rok vraćanja: neodređen ■ u bibliobusu xx: pozajmljeno – van biblioteke, rok vraćanja: dd.mm.gggg ■ u odeljenju xx: pozajmljeno – van biblioteke, rok vraćanja: dd.mm.gggg ■ u odeljenju xx: pozajmljeno – van biblioteke: dd.mm.gggg
4	1 (1. ili 2. deo)		■ rezervisano	■ rezervisano, čeka do: dd.mm.gggg ■ u bibliobusu xx: rezervisano, čeka do: dd.mm.gggg ■ u odeljenju xx: rezervisano, čeka do: dd.mm.gggg
5	2 (1. deo)	● uslovno za pozajmicu – van biblioteke	■ slobodno – uslovno – van biblioteke	■ slobodno – uslovno – van biblioteke, vreme pozajmice: dd dana ■ u bibliobusu xx: slobodno – uslovno – van bibliot., vreme pozajm.: dd dana ■ u odeljenju xx: slobodno – uslovno – van bibliot., vreme pozajm.: dd dana
6	2 (2. deo)	● uslovno za pozajmicu – van biblioteke	■ slobodno – uslovno – za čitaonicu	■ slobodno – uslovno – za čitaonicu ■ u bibliobusu xx: slobodno – uslovno – za čitaonicu ■ u odeljenju xx: slobodno – uslovno – za čitaonicu
7	2 (1. ili 2. deo)		■ pozajmljeno	<v. pod red. br. 3>
8	2 (1. ili 2. deo)		■ rezervisano	<v. pod red. br. 4>
9	8	samo za pregled u čitaonici	samo za pregled u čitaonici	samo za pregled u čitaonici
10	3	● u pripremi	■ u pripremi	■ u pripremi – u obradi ■ u pripremi – na povezu ■ u pripremi – u reviziji
11	5	naručeno	naručeno	naručeno
12	4	● nije za pozajmicu	■ nije za pozajmicu	■ nije za pozajmicu
13	9	u štampi <ispisuje se takođe ako nema el.9, ali je 001a = p>	u štampi	u štampi
14	6	za razmenu	za razmenu	za razmenu
15	6	deziderat	deziderat	deziderat
16	9	info u biblioteci	info u biblioteci	info u biblioteci
17	9	na web-u <ispisuje se i ako nema el. 9, a postoji 856 (ind2 = 0 ili 1) ILI 0172 = doi>	na web-u <ispisuje se takođe ako nema el. 10, a postoji 856 (ind2 = 0 ili 1) ILI 0172 = doi>	na web-u <ispisuje se takođe ako nema el. 10, a postoji 856 (ind2 = 0 ili 1) ILI 0172 = doi>
18		fond postoji; nema COBISSx/Pozajmice	nema COBISS/Pozajmice; i komentar primerci za van biblioteke ili primerci za čitaonicu ili primerci u pripremi ili primerci su naručeni ili nema primeraka za pozajmicu ili komentari pod red. br. 13 do 16	nema COBISS/Pozajmice i komentar (vreme pozajmice van biblioteke: dd dana) ili (vreme pozajmice van biblioteke: nije određeno) ili (za čitaonicu) ili komentari pod red. br. 10 do 16, ali bez oznaka u boji
19		vidi publikaciju <ako je zapis članak>	vidi publikaciju <ako je zapis članak>	
20			vidi godišta <ako je zapis ser. publ.>	
21	nema potpolja 998c	nema fonda <ako su svi otpisani ili je reč o udžbeničkom kontu ili izvedeno delo>	nema fonda <ako su svi otpisani ili je reč o udžbeničkom kontu ili izvedeno delo>	